

FRIEDRICH (1832)

Als het morgenrood gaat bloeden
(en het grauwe maanlicht minacht)
broeden de zwanen als dode witte mannen
op snode plannen en knakken
het riet maar breken het nooit

Zij krijsen niet als meeuwen
Happen zelden naar een tweede adem
Duiken niet als vissen naar de bodem
om te geloven in innerlijk vertoon

Zij wachten tot de nachtlucht dooit
om te drijven, halstarrig desnoods
als stengels in een rootput

Caspars zwanen vlassen op de liefde niet
want de liefde is gelogen, een lichtkogel die je weglacht,
wegwuift met je vleugels
Iets voor uilskuikens en jakhalzen,
niet voor standvogels

Macht erotiseert, ja
maar eros atomiseert ook weer

Laten we donders goed naar de witte zwanen staren
Vanaf onze vlonders lijken het jaknikkers,
o zo teder tussen de lisdodde, eigen vinding

Maar neen, kijk beter: hun beider zenuwen
maken in het geheel
geen zwaluwstaartverbinding

NYMPHENBURG (1845)

‘Na achttien uur trekken en sleuren
in een moederhuis van sinopel
(Nymphenburg: een barok slot op de deur
geen venster op de wereld)

slaapt Ludwig Twee
met een royaal gevulde pamber
op het aangebrand tapijt van de middernacht

Het hart zit in zijn achterhoofd
Zijn flaporen zitten amper verstopt achter Valenciennekant’

Ik lees dit en weet:

in dit bim bam Beieren wacht een gewisse moderniteit, Lowieke
gekakel van ministers in tweed
cenakels te ruw voor eunuchen zoals jij
taaie steden met trema’s

Je zal in de mist van je stoomboot willen schuilen
met veel misbaar terugkruipen naar de materniteit
van het ancien régime
maar roeien moeten in de triremen van Berlijn

Want terwijl jij pimpampet speelt in München
kan de walrus al je trauma’s modereren

Al wie windeieren kiest voor zijn rijksmark
is voor Bismarck
en al dat sinisters in zijn punthoofd
onmisbaar

LOHENGRIN (1861)

Et in Wikipedia ego:

‘Ludwig’s childhood years did have happy moments. He lived for much of the time at Castle Hohenschwangau, a fantasy castle his father had built near the Alpsee (“Alp Lake”) near Füssen. It was decorated in the Gothic Revival style with many frescoes depicting heroic German sagas, most notably images of the Lohengrin, the Knight of the Swans.’

Et in arcadia tu:

Des zomers in Schwangau heb je je vergaapt
aan ridders met zwanen, geschilderd *al fresco*.
Ze haalden niet de erfgoedlijst van UNESCO
maar hebben niettemin jouw brein gekaapt.

Een gek heeft die sagen in muziek nageaapt
en opgevoerd in volle zalen van San Francisco
tot in Parijs (daar was de première ’n fiasco).
Toen je *Herr Wagner* hoorde is er iets geknapt

als een wervelkolom besmet met Bechterew.
Sinds die dag wil je drie kastelen bouwen
om met dure weltschmerz vol te stouwen.

Hoor! De staat roddelt nu al over normbesef,
als zat je in háár ruif met je lange klauwen
en niet in het weeskinderfonds van UNICEF.

ALPSEE (1865)

Je wazige, afwezige vader stierf. Hoe sneu.
En dus?
De doornenkroning van een onrijpe koning.

Jij als Ludwig II? Ben je niet te bleu?
Neen, dit is je lot, een judaskus.
Geen genade. Op een reep fondantchocolade na

en een streep muziek!
Blazers, strijkers – alles besteld met een vingerknip

(de krant zeurt nog niet over je gebrek
aan *brinkmanship*
en dat je het volk besteelt;
een jeune premier kijkt men niet in de bek)

Mijn kroniek zegt dat jij je willoos drijven liet
in een eclectisch tuigje

je ridicule maidentrip
weg van de waterkolk van de politiek

‘want hij die geen wortel schiet op een oever
omdat de grond er ondoorlaatbaar lijkt
(een fundament van ijzer, na-ijver, nasleep en cement)

zal dankbaar scheep gaan
in een blanke zwaan van elpenbeen
(die desondanks elektrisch is)’

Je betaalde het vuurwerk
Je betaalde het zwaailicht
de hobo's, cello's, een viool

Mooi, deze zonedans by night bij het meer
en hoger honing tot

het scheepje strandt
net voor het schepnet van Zijne Eenzaamheid de Koning
de iriserende vissen aan bakboord kan vangen...

Stilte.
Het zwarte gat van een schijnwerper.
De leuke band van een luchtfiets.

Een koets (spionnen van bobo's
die je vroegen om je koest te houden)
ratelt langs het wegebende meer.

Straks is alleen nog over:
je geplaagde geest in een gouden kooi
in deze kikkerpoel, waar de lissen druipen van vitriool

In Bayreuth spelen de terrassen
Bij Heidi in Tirol

Straks, Louis, zit je pas goed
in de rats: Beieren gaat in een groepspraktijk
met Oostenrijk ten onder

tegen Pruisen (dat zwarte bakbeest)
in de Slag bij Königgrätz

KÖNIGGRÄTZ (1866)

I

Het miezert in de heuvels van Bohemen
En weer kijkt de mens in de afgekeurde ogen van zijn neef
Een aap zonder maatstaf en met oorlogskleuren
De mandrils zijn speelklaar geraakt voor een rapsodie van haat
en molm en pulp
Het leven is een steekspel voor winnaars zoals jij

–*Herr* Benedek, vlug! Armee nummer twee wist niet van ons telegram!
–O wee, arme man, dan legt het ons morgenvroeg pas
tussen zijn boterham.
–En waar zijn alle achterladers, Feldzeugmeister?
–Fuck! Vast nog benedendeks, bij de pleisters, en het verschoten kruut,
en ons masterplan.

2

Morgenrood, niks aan prosodie
Een ribbenkast zweeft in de Elbe
Het zijn de lijken van het kleine grut, meneer
Maar hoge pieten zijn nu ook niet meer
dan ingemaakte mandarijnen op een eengemaakte markt

–Jeukt je wijsheidstand dan niet, Bismarck? Je bent te laks.
Laat de wapens kletteren!
–Sire, er zijn geen Duitsers. (Nog niet.) En straks komen de Fransen.
Daarom deze schwalbe. Een klein beetje poppenkast.
Kijk, een overwonnen vijand laat je best verpieteren
om dan te gepasten tijde, als de rapen gaar zijn
en het slijk geronnen,
te verpletteren.

HOHENSCHWANGAU (1869)

Ik draai de bladzij om en de nieuwe zegt

dat je verslagen oogt, Ludwig Twee,
delicaat, niet meer aan de winnende hand

Je knikt met een beginnende
dubbele kin

Ontmand draai je rond
in tegenwijzerzin

‘In het hospitaal toont de vorst zich nog een zeldzame keer in het openbaar.
Op de tong van een verminkte huzaar legt hij een dukaat met zijn kop erop.’

Je bubbel: kasteel Hohenschwangau
Je kapelaan: Richard W.
Je geheime kink: een kabelbaan boven het gekrakeel
(tot een bureaucraat van neen schudt:
daar komt heibel van, te link)

En nóg een snoepje in je mond
nog een gaatje in een molaar

Maar in de put? Ho maar!
Tijdens het lunchen (gezinsbrood, boerenbruin)
kauwt Zijne Excellentie op zijn meest recente plan

‘Op het dak van de Residentie in München bouwt hij een wintertuin.’

WINTERGARTEN (1871)

de geweekte jungle van een padvinder
een hor met kleine mazen tegen anarchvlinders

geen tijgers, maden, bizons die azen
geen slangen

gewoon een binnenvijver

en de lange slungel roemloos
bij het lauwe water

timide
buitenblijver

een bijzonder blauwe
bloem te midden van winterharde planten

VERSAILLES (1871)

Wat vertellen de annalen?

‘Bezet Parijs slurpt van kameelniertjes met jachtsaus
en bloedworst van olifanten uit de zoo.
De gevilde slurf van Pollux kost veertig francs per kilo.

Dat alles terwijl de eengemaakte Duitser zich bezat.
Die voelt zich senang.’

En je broer Otto (toch al geen rekenwonder) maar lallen
(shell-shocked door een zevenponder)

Hij neemt de horreurs waar
in het besmette paleis van je held, de zonnekoning
Duitsland is nogal uitgekookt
Frankrijk: diep gezonken na Sedan
De mensen van Beieren: ook vazallen

En waarom slik jij, Ludwig, die nederlaag?

Omdat je de brief van de keizer signeert met je stylo
tuk op de centen waarmee de ijzeren kanselier
de laatste plooiën gladstrijkt

Tijd koop je, om te klooiën achter een erehaag

van onvoltooide bolwerken
en nieuwe kleren